

Takva

EN
HAYIRLI
AZIK
Takva

Şubat 2024
38. Sayı

ALDATICI
KIŞKIRTICI AZGIN
YALANCI OYUNCU
ÖZENDİRİCİ SİNSİ
İNATÇI SAPTIRICI

ŞEYTANIN PLANLARI

Bilal Özbugday

Şeytanın Planları

Bilal Özbugday

04

Ağzımıza Bulaşan Kan

Salih Bağırçan

10

Bu Ramazan Ayı, Son Ramazan Ayın Olabilir!

Burak Gültepe

14

21

Haremlik – Selamlık

Ayşe Ebrar

Hucurat Suresi Tefsiri

Muhammed Fırat

37

30

Enerji Depolama Sistemleri

Burak Eryılmaz

Bismillahirrahmanirrahim

Hamd, ancak Allah (cc) içindir. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. Allah (cc) kimi hidayete erdirirse onu saptıracak, kimi de saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur. Salat ve selam da O'nun, bizlere rehber olması için gönderdiği peygamberi Muhammed'e (sav) olsun.

Bu ayki sayımızda insanlığın var olduğu, Adem'in (as) yaratıldığı günden bugüne kadar süren ve kıyamete kadar da sürecek olan düşmanlığa değindik. Şeytan bu düşmanlığı sürdüreceğine dair söz vermiş ve insanları asıl amaçlarından saptırmak için bir çok planlar kurmuştur.

Ramazan ayı, rahmettir. Allah'u Teâlâ'nın kulları için bahşetmiş olduğu bir kurtuluş anahtarı, nefsi kötülüklerden, günahlardan arındırma ayıdır. Peki, ya bu Ramazan ayı son Ramazan ayın ise?..

Teknoloji geliştikçe bir çok alanın gelişimine de katkı sağlıyor. Enerji depolama sistemlerinin gelişmesinde de teknolojinin rolü büyük ve belirleyicidir. Teknolojinin gelişmesi, enerji depolama sistemlerini daha verimli, güvenilir hale getirmiştir...

Dergimizin içerisindeki, kıymetli yazarlarımızın, özenle hazırladıkları diğer yazılarımızı da okumanız ve faydalanmanız ümidiyle...

Başarı Allah'tandır.

Velhamdulillahi Rabbil âlemin...

Editör

Takva

Şeytanın Planları

Bilal Özbuğday

İnsanın iki büyük düşmanı vardır. Bunlardan biri kendisi birisi ise şeytandır. Şeytan insana, insanın ilk yaratıldığı zamandan beri açık bir şekilde düşmanlık göstermektedir. İnsana savaş ilan etmiş ve bu savaşı kıyamete kadar sürdüreceğine dair de söz vermiştir. Rabbimiz ise imtihanı gereği kıyamete kadar ona bir mühlet tayin etmiştir. Ta ki imtihanın maksadı ortaya çıksın diye... İnsan bu birkaç günlük imtihanda hem şeytanına hem de nefesine gem vurmak zorundadır.

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُوا
حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ

“Şüphesiz şeytan sizin için bir düşmandır. Öyle ise (siz de) onu düşman tanıyın. O, kendi taraftarlarını ancak alevli ateşe girecek kimselerden olmaya çağırır.”¹

Yasaklar olmasaydı insanın iradesi gelişemezdi. Nitekim Âdem aleyhisselam da imtihan gereği bir ağaçtan alıkonulmuştu. Ancak şeytan kendisini cennetten çıkarmak için kandırdı. Ağacın yasaklanmasının sebebi de imtihandı. Bu imtihan ve yasaklar insanın iradesinin gelişmesi içindir. İrade ile tercihler ortaya çıkar.

Asıl itibarıyla şeytan ateşten yaratılmış olan ve Rabbine isyan eden bir varlıktır. Şeytan tabiri, insan veya cinlerden şerrini yaymaya çalışan herkesi içerisine alır. Genel olarak ise şeytan denildiğinde yaygın olarak bunların cin olanları kastedilmektedir. İblis ise o şeytanların komutanı mesabesinde olan, Âdem aleyhisselam'a secde emrine isyan edenin bizzat kendisidir. Yaygın olarak İblis'e de şeytan ismini kullanarak bizzat kendisini kastediyoruz.

İnsan düşmanını tanımadığı takdirde neye, nasıl karşılık vereceğini bilemez. Saldırının nereden geleceğini de, işin nereye varacağını da bilemediğinden savunmasız kalır. Bu ise onun şeytanın ağına düşmesi anlamına gelir. Kişi şeytanın ağına düştüğünde ise düşmanın elinde oyuncak halini almıştır. Ezelden ebede var olan bu düşmanı ve düşmanın planlarını tanımak müminin önemli görevlerindendir.

Şeytan secde emrine karşı çıktıktan kısa bir süre sonra insan cinsini kendine düşman bildiğinden ilk ve önemli darbesini indiriverdi. Babamız Adem aleyhisselam'ı yanlış yönlendirerek, insan olmanın gereği ile acele ettirerek, ebedi olma duygularını harekete geçirerek yasaklı ağaçtan yedirmeyi başardı. İlan ettiği savaşın ilk hareketini uygulamakta başarılı olmuştu. İnsanı cennetten kovdurabilmişti. Bununla yetinmeye niyeti yok idi. Sonrasında da insanlığa savaşının gereklerini yerine getirdi. Şeytan insan cinsinden öylesine nefret etti ki kısa bir zamana razı olmadı da kıyamete kadar bir mühlet talep etti.

Tarih sayfaları içerisinde sürekli kendisini fitne, fesat anlarında ve alanlarında kanlar dökülürken, ihtilaf ve fitnelerde Müslümanlar ayrılık içerisinde iken, ümmetin fertleri parçalanmakta iken, sonuçsuz ihtilaflar içerisinde topluluklar bocalarken etkisini görmekteyiz. Günümüzde de durum farklı değil. Yine üzerine düşeni kendi ve ona kulak verenler ile yapma uğraşında. Müminler ise bu tarihi eski düşmanı bilmeli ve tanımalı. Çünkü tehlikeli ve güçlü bir düşman ve birden fazla planı uygulama kabiliyeti mevcut. Kişi uyanık olmadığı zaman bu düşmanına düşmekten kurtulamaz.

¹ (35/ Fatır 6)

Bu düşman ile mücadeledeki ilk ve önemli adım ise onu tanımak ve planlarından haberdar olmaktır. Bize imtihan gereği musallat edilen bu düşman ve planları Kur'an ve sünnette detaylı bir şekilde izah edilmiştir. Rabbimiz bizleri çaresiz bir şekilde bırakmamıştır. Ancak bir imtihan olması hasebiyle düşmanı bize söylemiş, düşmanın vasıflarını, sıfatlarını ve mücadele vesilelerini de izah etmiştir.

Şeytan ateşten yaratılmıştır. Ateşin bir takım özellikleri olduğu gibi şeytanın fitratında da bu özellikler mevcuttur.

Ateşin yandığında yukarı doğru süne- rek yandığını görürüz bu onun kibirindendir. Şeytanda da aynı vasıf mevcuttur. Şeytan kibir sahibidir.

Rasulullah (sav) şöyle demiştir;

“Kibir hakkı reddetmek ve insanları ise küçük görmektir.”

Bu her iki husus da şeytanda görülmektedir. Hem hakkı reddetmiştir ki karşılaştığı hak insanın kendisinden daha hayırlı olduğu ve ona secde etmesinin gerekliliğidir. O ise buna karşı çıkmıştır. Küçük görmek ise kendisinin ondan daha üstün olduğunu söyleyerek onu hakir görmesidir.

Yine acelecilik ve hiddet onun vasıflarındandır. Ateş de acele ile yanar, biter. Şeytan acelecidir. Ateşte bir hiddet mevcuttur tıpkı şeytanda olduğu gibi.

Ateşte, şeytanda var olan bir diğer özellik ise yakıcılık ve yok ediciliktir. Ateş kendisine atılanları yakıp yok ettiği gibi şeytan da sürekli olarak insanların salih amellerini, iyiliklerini, imanlarını, hicretlerini ve Allah'a yakınlaşacak her ne varsa onların önüne geçerek amelleri ve semereleri yok etmek yakmak gayretindedir.

Bu yolculukta insana en çok fayda verecek azık ihlastır. İhlas ise yalnızca Allah'ı hesap ederek amel işlemektir. Rab- bimizin payı olmadan bir işi yapmamaktır. Hatta yapılan işteki pay sadece onun olun- caya kadar çabalamaktır. Bu ise Allah'a olan yakınlık ile doğru orantılıdır. İnsan Allah'a yakınlaştıkça şeytandan uzak durmuş olur. Allah'tan uzaklaştıkça ise insan şeytana olan bağlılık ve dostluğa yakınlaşmış olur.

“Hani biz meleklerle 'Âdem için saygı ile eğilin' demiştik de İblis'ten başka hepsi saygı ile eğilmişlerdi. İblis ise cinlerdendi de Rabbinin emri dışına çıktı. Şimdi siz, beni bırakıp da İblis'i ve neslini, kendinize dostlar mı ediniyorsunuz? Hâlbuki onlar sizin için birer düşmandırlar. Bu, zalimler için ne kötü bir bedeldir!”²

Bu ayetteki “kendinize dostlar mı ediniyorsunuz” kısmı yakınlık manasındadır. Yani ona yakın olmaktır. Çünkü görmediğimiz birisi ile arkadaşlık etmek, dostluk etmek demek onun size telkin ettiği şeyleri yerine getirmek ile, vesveselerine kulak vermek ile olacak bir şeydir.

“İblis, 'Senin şerefine andolsun ki, içlerinden ihlâslı kulların hariç, elbette onların hepsini azdıracağım' dedi.”³

² [18/ Kehf 50]

³ [38/ Sad 82-83]

Şeytan aceleci olmasına, aceleyi telkin etmesine rağmen kendisinin acelesi yoktur. Planı devreye sokma noktasında aceleci, neticelerini alma noktasında ise aceleci değildir. Bazen yapmış olduğu ufacak bir hamlenin neticesini yıllar sonra alacaktır. Ama buna aldırış etmez. Hatta hamlelerinin çoğunun neticesini ahiret gününde alacak olmasına rağmen aceleci değildir.

Acelece etmeyip planlarını ufak hamleler ile uygulamaya çalışmaktadır. Şeytan bir günah işleneceğinde önce o günahı insanların gözleri önüne sermektedir. Önce hayâ perdesinin yırtılmasını, sonra o günahın gözle görünmesini, hissedilmesini sonra kabullenilmesini ve yadırganmamasını, sonrasında ise o günahı işlemeye meylettirmek ile varacağı hedefe ulaşmaktadır.

Şeytan her şeyin ilk adımı olarak hayâsızlaştırma ile işe başlamaktadır. İnsan önce bir şeyi yapmaktan, düşünmekten, izlemekten utanmamaya başlar ise beraberinde diğer adımları atabilir. Şeytan da insandan önce hayâ duygusunu almaya çalışmaktadır.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

يَا بَنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُمُ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْآتِهِمَا

“Ey Âdemoğulları! Şeytan, ana-babanızı, avret yerlerini kendilerine göstermek için elbiselerini soyarak cennetten çıkardığı gibi sizi de aldatmasın.”⁶

Çünkü hayâsızlık günahların başıdır. Allah'tan hayâ etmemek, kuldan hayâ etmemek tüm hataların başlangıcıdır. Tıpkı Rasulullah'ın (sav) buyurduğu gibi;

“İlk peygamberlerden itibaren halkın hatırında kalan bir söz vardır; Utanmadıktan sonra dilediğini yap!”⁵

Şeytan insana hevaya, nefse, zanna, ataların doğru olup olmadığı belli dahi olmayan yollara ve müflislerin yollarına tabi olmaya davet etmektedir. Şeytanın insanı davet ettiği şeyler görünüş itibarıyla her zaman kötü görünmese de netice itibarıyla kesinlikle kötüdür ve zararlıdır. Çünkü hakkın, doğrunun olmadığı yerde batıl ve yanlışlar vardır.

Rasulullah (sav) bir gün sahabeleri ile birlikte iken yere bir çizgi çizdi ve **“Bu Allah'ın yoludur”** dedi. Sonra bu çizginin sağına ve soluna başka çizgiler çizdi ve **“Bu da çeşitli yollardır. Her birinin üzerinde o yola davet eden şeytan vardır”** dedi. Sonra da şu ayeti okudu;

“İşte bu, benim dosdoğru yolum. Artık ona uyun. Başka yollara uymayın. Yoksa o yollar sizi parça parça edip O'nun yolundan ayırır. İşte size bunları Allah sakınasınız diye emretti.”⁶⁻⁷

Şeytan yalancı, zayıf, korkak bir düşmandır. Şeytan iyi tanındığında, mücadele vesileleri iyi öğrenildiğinde onun hilesi Müslüman'a etki etmez. Ne yaptığı, nasıl yaptığı Kur'an ve sünnet vesilesi ile iyi kavrandığında söylediklerinin, vesvese olarak kalbe düşürdüklerinin yalan olduğu bilinir. Korunmanın ne ile olacağını öğrendiğimizde ise ufak bir istiazedan bile korktuğundan dolayı onu bertaraf etmek mümkündür Allah'ın izniyle.

⁶ (7/ Araf 27)

⁵ (Müsnedi Ahmed)

⁷ (6/ En'am 153)

Şeytan, insana vesvese vereceğinde bazı kötülüklerin açıkça işlenmesini telkin etmez. O kötü amelin iyi gibi görünen özelliklerini insana ilka ederek o ameli işletmeye çalışır. Kul için bu şekilde sağdan yaklaşması, soldan yaklaşmasından çok daha tehlikelidir.

Şeytan için kötü amelin çok büyük olmasından ziyade devamlılığı ve o kötü amelin işlenmesi daha önemlidir. Kul ufak da olsa kötü amel işlesin de nasıl işler ise işlesin.

İbni Kayyım'ın işaret ettiği şeytanın insanı saptırmak için kullandığı adımlar şunlardır;

a) Öncelikle kula şirk işletmek ister ki bunun sebebi insan tüm amelleri yok eden bir günah işlediğinde şeytan ulaşacağı amaca baştan ulaşmış olacaktır. Şirk işledikten sonra istediği kadar salih ameller işlese de hiçbir karşılık bulamayacaktır. Bu ise şeytanın en baştan işi garantiye alması gibi bir şeydir.

b) Eğer şirk işletme noktasında vesvese verememiş ise o zaman bir takım bidatler işletmek ister ki bidat sahibi bir insan Allah'a yakınlaşmak isteyip de Rasulullah'ın (sav) öğretmediği yollara tevessül eden kimsedir. Böyle bir insan ise hata yaptığının farkına varamaz. Böyle bir kişi hem bilmiyordur hem de bilmediğini bilmiyordur. Dolayısıyla bidat sahibinin bidatten göreceği zarar da büyüktür.

c) Bidat işleme noktasında başarılı olamadıklarına ise büyük günah işletmek ister. Çünkü büyük günah işleyen kimseyi ümitsizlik çukuruna itelemek kolaydır. İnsan hata ettiğini anladığında Rabbine dönmek ister. Bunun için çabaladığında şeytan insanın gözü önüne bu günahları sıralayarak bunları işleyerek utanmadan mı Rabbinin huzuruna gideceğini sorgulamaya başlar. Ta ki insan ümitsizliğe kapılsın da tevbe etmesin. Büyük günah işleyen insana başka bir salih amel işlemesine gerek olmadığını da telkin eder. Zaten günah işleyerek kötü olmuş olan bir insan ne kadar iyilik yaparsa yapsın kötüdür zannını ondan etkili bir şekilde işler. Bu çukura düşen insan eğer bunların bir şeytan ürünü ve şeytanî bir plan olmadığını anlamaz ise bu takdirde Rabbinden yüz çevirmeye başlar ve kötülük sahibi insanlardan olur.

d) Eğer büyük günah telkin etmekte bir başarı elde edemez ise küçük günah işletmek ister. Çünkü küçük günahlar ise insanın umursamadığı, gözünde gözükmeyen, değeri olmayan şeylerdendir. Küçük günahı işleyen insan çoğu zaman tevbe dahi etmek aklına gelmez. Gözünden ufak gözükken bu küçük günahlar ile insanın kalbi mühürlenir de insan farkına varamaz. Sonrasında ise büyük günah işleyen insandan bile daha kötü duruma düşebilir.

e) Kul küçük günahı da terk ediyor ve şeytana kulak vermiyor ise şeytan bu takdirde salih bir amelden alıkoymak ister ta ki iyilik kefesi iyilikler ile dolmasın. Zarar ettirememiş ise kâr ettirmemek için uğraş verir.

f) Bu hususta da başarılı olamamış ise daha faziletli amelden daha az faziletli amele yöneltmek ister. Kula farklı farklı vesveseler vererek vakıanın gerekliliği olan şey ne ise ondan yüz çevirtip daha gereksiz ameller ile uğraşmasını sağlar.

Günümüzde müminlerin en fazla içerisine düştüğü girdaplardan birisi budur. Semeresi olmayan, vakıada bizlere lazım olmayan konular ve meseleler ile sürekli haşır neşir olup asıl yapılması gereken görev ve sorumlulukları yerine getirmemek. Elbette bunda şeytanın biz Müslümanlara yapmış olduğu telkinlerin etkisi büyüktür. Asıl sorumlulukları terk edip şu an bize gerekli olmayan konuları belli aralıklar ile sürekli gün yüzüne çıkarmak... Bu halimizden İblis memnun olsa gerek...

g) Daha az faziletli ve daha az önemsiz konu ile meşgul edememiş ise mübah amellere daldırmak ister. Farzları ve asılları unutturmak ister. İnsan yemeye, içmeye, uykuya mübtela olur. Bunlardan başını kaldırmaz hiçbir farzı da yerine getirme güç ve iradesini kendinde bulamaz.

Bunların şeytanın planlarından sadece bazılarıdır. Planlarının şekillerinden bazılarıdır.

Bunları bilmemize, Rabbimiz bizleri birçok yerde uyarmış olmasına rağmen yine de şeytanın ağına takılmak, geçememek ise hem düşmanın şiddeti, hem fıtrata yerleştirilmiş olan bazı vasıflar, hem de nefsin istekleri ve bunlara boyun eğmesinden kaynaklıdır.

Dikkat edersek Rabbimiz de Adem aleyhisselam'ı defalarca uyarmasına, İblise karşı dikkat çekmesine rağmen çetin düşman İblis gelerek, insanda var olan acelecilik ve ebedilik duygusunu harekete geçirerek kısa yoldan isteklere ulaştırmak isteyerek kandırmıştır.

Rabbimiz bizleri şeytanın ve dostlarının tuzaklarından korusun. Amin...

Selam ve dua ile...

“Kovulmuş şeytanın şerrinden
Allah’a sığınırım”

Takva

Ağzımıza Bulaşan Kan

Salih Bağırhan

İslam dininin kıyamete kadar emrettiği ve nehyettiği tüm hükümler yerine getirildiği zaman tüm insanlığa huzur ve mutluluk getirir. İnsanlığı ve kâinatı yaratan Allah (cc) kullarının tabiatını en iyi bilendir. Bu sebeple göndermiş olduğu kitabında kullarına bir takım emirler ve yasaklar koyarak ferdi ve toplumsal bağlamda fitneye söz konusu olacak hiçbir etkene mahal bırakmamaktadır. Yeter ki biz kullar emredilen hususlarını yerine getirelim.

İnsanoğlu tabiatı gereği sosyal bir varlıktır. Birileriyle oturmak, konuşmak, gezmek ister. İşte bunları sağlıklı ve ömür boyu devam ettirmek isteyenlerin kendi aralarındaki hukuku yerine getirmeleri gerekmektedir. Aksi takdirde bir zaman sonra aralarındaki ülfet ve samimiyet ortadan kalkarak ayrılıklar söz konusu olur. Kötü bir boyuta gelmeden önce kendi aralarındaki hakları bilmeleri, hayatın akışında pratik yansımalarını izhar etmeleri lazımdır.

Dinimiz İslam, Allah'ın, Rasullerin ve diğer kulların haklarını net bir şekilde ortaya koymuştur. Her kim bu haklara riayet ederse sorumluluğunu yerine getirmiş, Allah nezdinde bir vebali kalmamış olur. Bu yazımızda, Allah'ın rahmet ettiği az kişiler hariç bir çoğumuzun yapageldiği, haram oluşu nasla sabit olan "Gıybet" kavramını ayetler ve hadisler ışığında veciz bir şekilde açıklamak istiyorum.

Gıybet Nedir Bilir misiniz?

Ebu Hureyre'nin (ra) rivayet etmiş olduğu bir rivayette Nebi (as) şöyle buyurmuştur:

"Gıybet nedir bilir misiniz?" dedi.

Ashab 'Allah ve Rasulü bilir' dediler.

Rasulullah (sav): **'Gıybet, hoşlanmıyacağı bir şeyle kardeşini anmandır'** buyurdu. Ashabdan biri: 'Ya Rasulullah eğer söylediğim şey kardeşimde varsa?' dedi.

Rasulullah (sav): **'Söylediğin şey kardeşinde varsa işte o zaman gıybet etmişsindir. Söylediğin şey onda yoksa ona iftira etmiş olursun'** cevabını verdi."¹

İslam dini, kötü ahlakın hepsini yasaklamıştır. Yasakladığı hususlardan biri de biraz önce geçen hadisteki gıybettir. Nebi (as) gıybetin tarifini bizatihi kendisi ashabının bulunduğu bir ortamda yaparak kıyamete kadar gelecek ümmetine bu konunun önemini arz etmiştir. Kardeşinin yaratılıştaki ya da hoşlanmadığı herhangi bir kusurunu insanların huzurunda anlatmaktır. Gıybet devam ettiği müddetçe düşmanlığa ve ayrılıklara neden olacaktır. Mümin bir kimse haram olan bu gûnahtan sakınması ve Allah'tan yardım istemesi gerekmektedir. Gıybet bir hastalıktır. Ama bu hastalık maddi bir hastalığa benzemez. Tedavi edilemediği zaman kişiyi cehenneme sürükler. Nasıl ki vücudumuzda bir hastalık meydana geldiği zaman sebepler doğrultusunda çabanın içerisine giriyorsak bu hastalıktan da kurtulmak için büyük çaba göstermemiz gerekmektedir. Ondan kurtulmanın çarelerini aramak zorundayız. Bizler bu konuda samimi olalım ki Allah'ın yardımı ile bu hastalıktan kurtulabilelim.

¹ (Müslim)

Nebi'nin (as) Ashabını Gıybetten Sakındırması

Selman-ı Farisî (ra) bir defasında Rasulullah'ın (sav) ashabından iki kişi ile beraberdi. Onların hizmetlerini görür ve yemeklerinden yerdi. Bir gün insanlar yürüdüğünde Selmân uyuyakalmış ve onlarla birlikte gidememişti. İki arkadaşı, onu arayıp bulamayınca çadırlarını kendileri kurarak konakladılar ve:

"Selman pişmiş yemeğe ve kurulmuş çadıra gelmekten başka bir şey bilmiyor" diyerek Selman'ı hafife aldılar ve gıyabında konuştular.

Selman geldiğinde de onu, kendilerine katık istemek üzere Rasulullah'a (sav) gönderdiler. Selman, elinde bir kapla Rasulullah'ın (sav) yanına vardı:

"Ey Allah'ın elçisi, şayet Senin yanında katık varsa kendilerine vermek için arkadaşlarım beni Sana gönderdiler" dedi.

Allah'ın Rasulü (sav):

"Arkadaşların katığı ne yapacaklar, onlar katıklarını yediler" buyurdu.

Selman dönerek o ikisine Rasulullah'ın (sav) sözlerini haber verdi. Onlar da kalkıp Allah Rasulünün yanına geldiler ve:

"Seni hak ile gönderene yemin olsun ki, konakladığımızdan beri biz herhangi bir yemek yemedik" dediler.

Rasulullah (sav):

"Konuşmalarınızla siz Selman'ı (gıybet ettiğiniz için) katık olarak yediniz" buyurdu, peşinden de:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ
الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا
أُيْحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ
وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ

"Ey iman edenler! Zannın çoğundan kaçının. Çünkü zannın bir kısmı günahdır. Birbirinizin kusurunu araştırmayın. Biriniz diğerinizi arkasından çekiştirmesin. Biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz. O halde Allah'tan korkun. Şüphesiz Allah, tevbeyle çok kabul edendir, çok esirgeyicidir." (Hucurat, 12) ayeti kerimesi nazil oldu.²

Diğer bir rivayete göre Allah Rasülü (sav) sözlerinin devamında:

"Ben o kardeşinizin etini dişlerinizin arasında görüyorum" buyurmuştur.

Bunun üzerine o sahabiler:

"Ya Rasulallah, bizim için istiğfar ediver!" dediler. Efendimiz de:

"Gıybet ettiğiniz arkadaşınıza ricâ edin de sizin için o istiğfarda bulunsun" buyurdu.

Gıybetin Keffareti

Gıybet eden kişi büyük günah işlemiştir; bunun için pişman olup tövbe etmelidir. Gıybetinde iki hak vardır; biri yüce Allah'ın hakkı, diğeri de gıybeti yapılan kimsenin hakkıdır.

² (İbn Kesir)

Enes bin Malik'ten (ra) Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“Gıybet ettiğin kişinin kefareti, onun için mağfaret istemendir.”³

Kadının biri, başka bir kadın hakkında “Eteği uzundur” deyince Aişe (ranh) onu şöyle uyarmıştır:

“Gerçekten onun gıybetini yaptın. Git ondan helallik iste.”⁴

Yaptığımız bu nakiller bizlere gıybetin zemmedildiğini ve çok kötü bir şey olduğunu göstermektedir. Gıybet ve diğer günahlardan kaçınmak öncelikle Allah'tan hakkıyla korkmak ve günahlara dalan kimselerin karşılaşacağı kötü akıbeti sürekli zihinlerinde tutmaları ile mümkündür. Bizler yazın sıcaklığına dayanamayan kimseler nasıl da cehennemin azabına dayanabiliriz. Allah bizleri muhafaza etsin.

İnsanoğlu günah işlemeye meyyal olarak yaratılmıştır. Bu sözünden “rahat ve sıkıntı duymadan günah işlensin” anlamı çıkmaz elbette. Önemli olan işlenen günahattan ötürü rabbimize sığınmamız, kendimizi affettirebilmemizdir. Kişi başkalarının kusuruna, eksikliğine değil de kendi nefsinin kusuruna bakarsa ve evvela kendi nefsinin tezkiye ederse işte bu nefis kurtuluşa erecektir. Kurtuluşa eren nefis bu gibi günah işlemeye kendini asgari seviyede tutmuş olacaktır.

Son olarak şu söyleyeceğim cümle hepimizin kulağında küpe olsun; “Kişi kendi hakkındaki kusurlarını, eksiklerini birileri tarafından açığa çıkmasını istemiyorsa başkalarının kusurlarını ve eksiklerini başkalarına anlatmasın. Sen kardeşinin ayıbını örtersen unutma ki kıyamet gününde Allah da senin ayıbını örtecektir.”

Selam ve dua ile...

³ (Suyuti)

⁴ (Beyhaki)

Bu Ramazan Ayı, Son Ramazan Ayın Olabilir!

Burak Gültepe

Yani bir sonraki Ramazan ayına, fırsatına erişemeyebilirsin. Bu sanki ölüm gibi; her insanın başına muhakkak ölüm gelecektir ya, bir gün gelecek Ramazan ayının fırsatı da son kez kapını çalacak. İdrak edip değerlendirebilirsen ne hoş, gaflet edersen de ne kötü!

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)

قَالَ: “مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ
مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ،

وَمَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ
مِنْ ذَنْبِهِ

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Resulullah (sav) şöyle buyurdu:

"Kim, faziletine inanarak ve karşılığını Allah'tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa, geçmiş günahları bağışlanır."¹

Şerh:

Ramazan orucunu, onun farziyetine, faziletine, faydasına yürekten inanarak ve karşılığını sadece Allah'tan bekleyerek, yani tam bir ihlâs ve samimiyetle tutan kimse-lerin, geçmiş günahlarından arındırılacaklarını müjdelemektedir.

Âlimler "geçmiş günahları" ifadesini 'küçük günahlar' diye yorumlamışlardır. İmam Nevevî'nin belirttiğine göre bazı fakihler, küçük günah bulunmadığı takdirde ramazan orucunun büyük günahları hafifletebileceğini söylemişlerdir. Bağışlanacak günahı olmayan kimseler için de derecelerinin yükselmesine sebeptir. Nitekim peygamberler bu durumdadır.

Hadisten öğrendiklerimiz;

• Ramazan orucunu inanarak ve karşılığını Allah'tan umarak tutmak, geçmiş günahlardan arınma sebebidir.

• Allah'a iman etmek ve mükâfatını O'ndan beklemek her ibadetin sıhhat şartıdır.

• Bu hadis, Ramazan orucunun sadece günahkârlar için değil, günahsızlar için de derecelerinin yükselmesine vesile olduğunu gösterir. Bu durumda olan peygamberler, Ramazan orucunu faziletine inanarak ve karşılığını Allah'tan bekleyerek tutmuşlardır.

Ramazan Ayı Erken Başlar!

Acele edin! Yani hazırlığınızı önceden, Recep ayı ile Şaban ayında tamamlamalısınız. Mesela, halk nasıl yapıyor...? Ramazan ayı başlamasından önce dolu dolu alışverişini yapıyor. Marketler ciro çılgını olurken, evlere yiyecekler yığılıyor. Firmalar mal yetiştiremiyor, mesailer ise tavan yapıyor...

Bunların hepsinin sebebi Ramazan ayına girilmesidir! Tabi ki Ramazan ayının bir suçu yoktur. İnsanlarımızın Ramazan ayına yükledikleri anlam yanlış olduğu için, temeli yanlış atınca sonrası da doğru olmayan bir şekilde sürüp gidiyor. Bu gerçekten büyük bir kayıp. Yüce Allah, insanlara Ramazan ayını niçin verdi; insanlar nasıl anlayıp değerlendirdi? Rabbim bizlere şuur versin. Öncelikle Ramazan ayının başlaması ile bir anda biteceğini unutmayalım.

¹ (Buhari ve Müslim)

Öncelikle;

- Zihnen hazırlanmalı. Bu Ramazan ayını iyi değerlendireceğim diye niyet alınmalıdır. Velew ki sebepler müsaade neticesinde birçok amelden mahrum kalsak da, en azından niyetimizin sevabını alabiliriz. Mesela Kur'an'ı iki kez hatim etmeye niyet alalım. Mesailerin çokluğu, hastalık veya başka bir sebepten ötürü de bunu başaramamış olalım. Bu durumda niyetimizin ecrini muhakkak alacağızdır. Tabi ki dua ve gayret etmeyi ihmal etmemeliyiz.

- Programlı olmalı, serbest takılmadan uzak durulmalıdır. Çünkü kendisini zorlamayan insan yapabileceğinin çok altında ameli, azıcık ameli ancak yapabilmektedir. Azimli insan ise Allah'ın yardımıyla nice ameli kolayca yapabilecektir.

- Salih arkadaşlar edinmeli, gayretli kimselerin yanında durulmalıdır. Tam tersi arkadaşlıklar aleyhimize durumlar teşkil edecektir.

- Boş durmamaya da alışmalıyız. Okuyabilen okusun; okuyamayan dinlesin; dinleyemeyen yüce Allah'ı zikretsın. Yolda gelip giderken dua edebilir, ezberini tekrar edebilir, tefekkür edebilir...

- Nafle oruç tutarak, farz olan orucun yükü hafifletilebilir. Çünkü insan alışıncaya oruçtan dolayı bedeni fazla sarsılmaz. İnsanların bitkin olduğu, susuz olduğu zamanlarda bizler Kur'an okuyabilir, salih amelleri sarsılmadan işleyebiliriz. Yorgun bir beden yatmaktan başka bir şey istemeyecektir. Rabbim bizlere kolaylıklar ihsan etsin. Âmin.

Bütün bunları yapmak için de Ramazan ayı beklenmemeli, şimdiden kendimizi bu amellere alıştırmalıyız. Merdivenin basamakları yavaş yavaş çıkılırsa kolay olur; bir anda on basamak yukarıya atlayayım demek ise çok zordur. Kolay olanı yapamamış ki şimdi zor olanı nefis nasıl yapacaktır!

Ramazan Ayı/orucu Ne İle Başlar?

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْاِهْلَةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ

“Sana, hilâlleri soruyorlar. De ki: “Onlar, insanlar ve hac için vakit ölçüleridir.”²

Rasûlullah'a (sav) “Hilâl niçin önce iplik gibi incecik görünüyor, sonra kalınlaşıp nihayet daire şeklini alıyor?” diye soru yöneltmişti. Cevap olarak, ayın hareketlerinin zaman tayininde, özellikle hac, oruç ve zekât gibi ibadetlerin vakitlerinin belirlenmesinde kıtas olduğu ifade edilmektedir.

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Resulullah şöyle buyurdu: **“Ramazan hilâlini görünce oruç tutunuz. Şevval hilâlini görünce de oruca son veriniz. Ramazan'ın başlangıcı bulutlu bir güne rastlarsa Şâban'ı otuza tamamlayınız.”³**

Günümüzde hilali gören, onu tefekkür eden veya ondan soran pek kalmamıştır. Zaten yaşadığımız coğrafyada en büyük problemlerden biri şudur: Laiklik sebebiyle 'İslam dininin' devlete karışmamasıdır. Keşke devlet de dine karışmasaydı da dini daha çok bozmasaydı! Mesela Ramazan ayının başlangıcını İslam'ın kıtaslarıyla değil, eğitim gördükleri NASA'nın kıtaslarıyla belirliyorlar. Ay ölçümleri, açıları derken bilimi, Rasulullah'ın (sav) önüne geçiriyorlar. Hâlbuki bu konuda hüküm çok açık ve nettir.

² (2/Bakara 189)

³ (Buhari)

Ayı gözlemek, bunu tespit etmek için gayret etmenin de bir ibadet olduğunu unutmamamız gerekir. Velew ki hata edelim! Sünnete tabi olmak hilalin doğru zamanına isabet etmemizden çok daha önemlidir. Çünkü ilme önem veriyoruz diyerek sünneti öteleyen her bir kimse dinden uzaklaşmış, laikliğe meyletmiş kimsedir. Şer'î hükümler asıl üzerine bina edilirler ve yakın olmadığı müddetçe ondan dönülmez. Buna göre asıl olan Şaban ayının devam ettiğidir ve insanlar, henüz orucun farz olmasından sorumlu değildir. Yüce Allah, Rasûlüne itaat eden kimseleri seveceğini ve bağışlayacağını vaat etmiştir. Sünnete sarılmamız bizim için elzemdir.

Hilali gözetleyip görünce de şöyle dua etmek gerekir; Talha b. Ubeydullah'dan (ra) rivayet edildiğine göre Nebî (sav) hilâli gördüğü zaman şöyle dua ederdi:

"Allah'ım! Bu hilâli bize emniyet ve iman, selâmet ve İslâm hilâli kıl. (Ey hilâl!) Benim Rabbim de senin Rabbin de Allah'tır." (Bu, doğruluk ve hayır hilâli olsun).⁴

Bu dua, yüce Allah'tan dini ve dünyevi korkulardan onu emanda kılmasını, imanının devamını ve sebatını, imandan onu saptıracak şeyleri def etmesini içermektedir. Aynı zamanda yüce Allah'tan selamet ve İslam'ı istemek de vardır. Selamet ve güven ile bütün zararları def etmeye, İman ve İslam ile her faydayı celbetmeye dikkat çekmiştir.

Ramazan Ayı Kur'an Ayıdır, Oruç Ayıdır!

Ramazan ayı denilince hiç şüphesiz akla iki şey gelir. Biri oruç, diğeri Kur'an'dır. Hatta oruçtan da önce olması muhtemel olan şey, Kur'an ayı olmasıdır. Çünkü Bakara suresinin 285. ayetinde öncelikle bu ayda Kur'an'ın indirilmesine vurgu yapılmıştır.

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ
وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ

"Ramazan ayı... İnsanlar için hidayet olan ve doğru yolu ve (hak ile batılı birbirinden) ayıran apaçık belgeleri (kapsayan) Kur'an onda indirilmiştir."⁵

Bu ayda Kur'an-ı Kerim indirilmesinden dolayı Ramazan ayı en faziletli ay olmuştur. Kur'an'ın inmesi onu faziletli yapmıştır. Cebrail (as) meleklerin en faziletlisi, Rasûlullah (sav) de insanların en faziletlisidir. Bu fazileti Kur'an'dan dolayı almışlar biri meleklerin, diğeri insanların önüne geçmişlerdir. O halde bizler de öne geçmek, fazilet sahibi olmak ve şeref istiyorsak Kur'an'ı ilk günkü gibi bize iniyormuşçasına okumamız gerekmektedir.

لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

"Andolsun, size öyle bir kitap indirdik ki sizin bütün şeref ve şanınız ondadır. Hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?"⁶

Sahabiler Kur'an'ı faziletine inanarak, karşılığını Allah'tan bekleyerek, tefekkür ederek, anlayarak ve hayatlarına uygulayarak okurlardı. Özellikle Ramazan ayında, Kur'an'ın indirildiği ay olduğu için, daha fazla Kur'an okuyup, tilavet edip, ezberlemeye çalışırlardı. Bazı sahabiler, Bakara Suresi gibi uzun sureleri öğrenip hayatlarına tatbik etmek için yıllarca çalışırlardı. Sahabeler, Kur'an'ı güzel bir sesle, ahenkli bir şekilde, duygu ve heyecanla okurlardı. Onların Kur'an okuyuşu, dinleyenleri etkiler, gözlerini yaşartır, kalplerini yumuşatır, imanlarını arttırırdı. Sahabeler, Kur'an'ı seher vakitlerinde, namazlarda, mescitlerde, evlerde, seferlerde, savaşlarda, her zaman ve her yerde okurlardı. Kur'an, onların hayatlarının merkeziydi.

⁴ (Tirmizi)

⁵ (2/Bakara 185)

⁶ (21/Enbiya 10)

Kur'an, insanlar için hidayet rehberidir. Doğru yolu gösteren güvenilir bir kılavuzdur. Onda hidayete davet eden açık deliller; küfür ve şirki beyan eden deliller mevcuttur. Kur'an, aynı zamanda Furkan'dır. Yani hakla batılı, doğru ile yanlış, güzelle çirkin, iyiyile kötüyü birbirinden ayırır.

Kur'an'ın anlaşılması için takvaya ihtiyaç vardır. Kalbi kirleten günahlar silinince sebep olduğu kirler de silinir. Kul, Kur'an'ı anlayacak bir kalbe sahip olur. Bu nedenle Kur'an okumaya en müsait ay, Ramazan ayıdır.

Âlimler arasında şöyle bir ihtilaf vardır: Kur'an'ı çok mu okumak faziletlidir, yoksa tefekkür ederek yavaş yavaş mı okumak faziletlidir? İnsan olarak hep aynı durumda kalamayız. O zaman bazen hızlı okuyarak harflerin sevabını çok alalım, bazen de yavaş yavaş düşünerek okuyalım, araştıralım ve tefekkürün sevabını alalım; böylesi daha güzel olmaz mı? **"Ve Kur'an'ı okumakla da (emrolundum)"**⁷ Bu ayda mutlaka Kur'an-ı Kerim'i en azından bir kez hatim inelim.

Peki, bu aya ulaşan kimsenin ne yapması gerekir?

فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ

"Öyleyse sizden kim bu aya şahid olursa (erişirse) artık onu tutsun."⁸

Yani bu aydan kasıt Ramazan ayıdır; 29 veya 30 gündür. Medine'de inen bu ayet ile artık bütün Müslümanlar kıyamete kadar Ramazan ayında oruç tutmak zorundadır. Hasta olanlar ileriki bir zamanda tutabilir, oruç tutmaya güç yetiremeyenler ise fidye vermek zorundadır.

"İslâm beş temel üzerine bina kılınmıştır: Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Resulü olduğuna şahitlik etmek. Namazı dosdoğru kılmak, zekâtı hakkıyla vermek, Allah'ın evi Kâbe'yi haccetmek ve Ramazan orucunu tutmak."⁹

İslam'ın temellerinin anlatıldığı bu hadiste, oruçta o temel taşlarından bir tanesidir. Kim onun farzietini inkâr ederse dinden çıkar.

Hasan-ı Basrî, Ramazan ayında gündüzleri oruç tutar, geceleri namaz kılar, Kur'an okur, dua eder, çok ağlar, çok istiğfar ederdi. Ramazan ayının son günlerinde şöyle dua ederdi: "Allah'ım! Bu ayın sonunda bizi affet, bizi bağışla, bizi rahmetine erdir!"

Ebu Hanife, Ramazan ayında gündüzleri oruç tutar, geceleri namaz kılar, Kur'an okur, her Ramazan'da Kur'an'ı defalarca hatmederdi. Ayrıca Ramazan ayında çok cömert olur, fakirlere, yetimlere, öğrencilere sadaka verir, borçluların borcunu öder, esirleri azat ederdi.

Ramazan Ayında Heybeni Doldur;

Ey müminler, Ramazan ayında heybenizi doldurun; Ramazan ayı uhrevi kazancın en bol zamanıdır. Mesela bir çiftçi ekinini ekmeden önce tarlasını güzelce sürer ve ekime hazırlar. Taşları ve zararlı otları yok eder. Amacı verim almaktır. Bu hazırlığı yaptıktan sonra tarlasını eker, yağmur bekler veya sular. En sonunda güzel ürünler çıkar. Ama tarlayı sürmez, temizlemezse ürün alamayacaktır. Tarlası hasat zamanında yabancı otlardan geçilmeyecektir. İşte bir Ramazan ayı daha geldi. Gökyüzünden sağanak şeklinde Allah'ın rahmeti inecek. Bu rahmete şimdiden hazırlık yapmamız gerekmektedir.

⁷ [27/Neml 92]

⁸ [2/Bakara 185]

⁹ [Buhari ve Müslim]

Ebû Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Resûlullah (sav) şöyle buyurdu:

"Aziz ve celîl olan Allah "İnsanın oruç dışında her ameli kendisi içindir. Oruç benim içindir, mükâfatını da ben vereceğim" buyurmuştur. Oruç kalkandır. Biriniz oruç tuttuğu gün kötü söz söylemesin ve kavgaya etmesin. Şayet biri kendisine söver ya da çatarsa: 'Ben oruçluyum' desin. Muhammed'in canı elinde olan Allah'a yemin ederim ki, oruçlunun ağız kokusu, Allah katında misk kokusundan daha güzeldir. Oruçlunun rahatlayacağı iki sevinç anı vardır: Birisi, iftar ettiği zaman, diğeri de orucunun sevabıyla Rabbine kavuştuğu andır."¹⁰

Melekler sadece yazıyor, mükâfatını büyüklüğünü hiç bilmiyorlar! Buradan şunu da anlıyoruz ki; orucun sevabı çok büyük olacaktır. Bu sebeple sadece farz değil, nafil oruç da tutmaya gayret etmeliyiz. Kıyamet gününde Müslümanların cennete çağırılacakları kapılardan biri de 'Oruç' kapısıdır. Cennette Reyyân denilen bir kapı vardır. Kıyamet günü oruç tutanlar o kapıdan çağırılacaklardır.

Oruç, malda ve bedende Allah'ı söz sahibi kılmanın ifadesidir. Sırf 'Allah' dedi diye yememe, içmeme, hanımına yaklaşmama, kötü söz ve tavır içine girmemenin ifadesidir. Ümmet olmanın da güzelliğidir. Şu anda dünyada hiçbir güç, milyarlarca insanı aynı anda çorbaya kaşık uzatmasını sağlayamaz. **"Oruç sizden öncekilere farz kılındığı gibi size de farz kılındı"** buyruğu ile geçmişle olan bağlantımız ve ümmet oluşumuz da vurgulanmıştır.

Yine insanların çoğunun dikkat etmediği bir diğer husus ise oruçlu iken günahlara dikkat etmemek ve öfkelenmektir. İnsanın işlediği günahlar sebebiyle orucunun ecri yok olur gider. Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sav) şöyle buyurur:

"Kim yalan konuşmayı ve yalandolanla iş yapmayı terk etmezse, Allah o kimsenin yemesini, içmesini bırakmasına kıymet vermez."¹¹

"Hiçbiriniz, oruçlu olduğu gün çirkin söz söylemesin ve kimse ile çekişmesin. Eğer biri kendisine söver veya çatarsa, 'ben oruçluyum desin'"¹²

Oruç tutmak sadece aç kalmak demek değildir. Rabbin isteği doğrultusunda gözlerini haramdan, dilini yalandan ve elini hileden çekmek gerekmektedir. Bu günahlara dikkat etmeyenin yanına açlık kâr olarak kalacaktır! Allah Resûlü bir gün:

"Oruç, oruçluya yakışmayan şeylerle zedelenmedikçe (tutan için) bir kalkandır" buyurdu. Ashâb-ı Kirâm: "(Oruçlu) onu ne ile zedeler?" diye sorunca Resûl-i Ekrem:

"Yalan ve gıybetle..." cevabını verdiler.¹³

Oruç kalkandır... Nasıl bir kalkandır? Öncelikle günahlara karşı bir kalkandır. Kişi de takva duygularını geliştirir, nefis terbiyesini sağlar. Oruç hem beden hem de ruhen mümini arındırır. Açların halinden anlamayı, empati kurmayı kolaylaştırır. Nefis acizliğini hatırlar, bitkin ve yorgun düşüp kibri yok olur. Oruçlu bir kimsenin şehvevi arzuları kırılır, ibadete ise meyli artar. Oruç maddi hastalıklara da kalkandır. Araştırmacılar ilim adamları orucun hastalıklara şu gibi faydalarını sıralamışlardır;

¹⁰ (Buhari)

¹¹ (Buhari)

¹² (Buhari)

¹³ (Nesai)

- Oruç, vücutta depolanmış yağların yakılmasını sağlayarak kilo vermeye, obezite, kolesterol, kalp ve damar hastalıkları gibi riskleri azaltmaya yardımcı olur.

- Oruç, sindirim sistemini dinlendirerek mide ve bağırsak hastalıklarının tedavisine katkı sağlar. Reflü, gastrit, ülser, kabızlık gibi rahatsızlıkları olanlar oruç sayesinde rahatlama hissederler.

- Oruç, vücuttaki toksinlerin atılmasına yardımcı olur. Toksinler, çevremizdeki hava, su, yiyecek gibi kaynaklardan vücuda giren zararlı maddelerdir.

- Oruç, bağışıklık sistemini güçlendirir. Oruç, vücuttaki hücrelerin yenilenmesine, onarılmasına ve direncinin artmasına yardımcı olur. Bu sayede, enfeksiyon, alerji, iltihap, kanser gibi hastalıklara karşı koruma sağlar.

- Oruç, zihin fonksiyonlarını geliştirir. Oruç, beyin hücrelerinin oksijenlenmesini artırarak, hafıza, konsantrasyon, öğrenme, yaratıcılık gibi zihinsel yetenekleri geliştirir. Ayrıca, oruç stres, depresyon, kaygı gibi ruhsal sorunları azaltır.

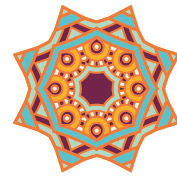
- Oruç, cildi canlandırır ve güzelleştirir. Oruç, ciltteki yağ, kir, ölü hücre gibi maddelerin temizlenmesine, ciltteki kan dolaşımının hızlanmasına, cildin nemlenmesine ve parlaklığını kazanmasına yardımcı olur.

- Oruç, kan şekeri ve tansiyonu düzenler. Oruç, insülin hormonunun salgılanmasını azaltarak, kan şekerinin dengelenmesine ve diyabet riskinin azalmasına yardımcı olur. Ayrıca, oruç adrenalin gibi hormonların seviyesini düşürerek, kan basıncının normal seviyede kalmasına ve hipertansiyon riskinin azalmasına yardımcı olur

Son olarak duamız ise;

“Ey Allah'ım! Recep ve Şabanı bize mübarek kıl ve bizi Ramazan'a eriştir.” Allah'ım! Dünyanın her bir yerindeki Müslüman kardeşlerimizin acısını, sıkıntısını, kederini gider. Dertlerine derman ol Allah'ım. Bu Ramazan ayını kurtuluşumuzun bir vesilesi kıl. Bundan sonra işleyeceğimiz günahlar bize bir zarar veremesin. Cehennemden bizi de kardeşlerimizi de azat eyle. Kalan ömrümüzü geçen ömrümüzde daha hayırlı eyle. Sen Afüv'sün, affetmeyi seversin, bizleri de af eyle. Senin her şeye gücün yeter.

Allahumme âmin.

Haremlik Selamlık

Ayşe Ebrar

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selam onun Resulü Muhammed'in (sav) üzerine olsun.

Günümüzde İslam, Kur'an ve sünnet ilminden mahrum bırakılan ve yaşadıkları dinleri ise çevrelerinden gördükleri şeyleri taklitten öteye geçmeyen cahiliye toplumu içerisinde, gerek toplumda, gerek ailede, gerekse ailenin genelinde haremlik selamlık uygulanmadığı gibi, ne olduğu bile doğru bir şekilde bilinmemektedir.

Peki, Haremlik – Selamlık Nedir?

Arapça bir kelime olan "harem" girilmesi yasak olan yer mukaddes ve muhterem olan şey demektir. Osmanlı döneminde ve daha önceki örfi ve geleneği İslam'a dayanan toplumlarda saray, konak ve evlerin kadınlara ait kısmına Harem, erkeklere ait kısmına ise selamlık derlerdi.

İslam'ın emrettiği gibi kadınlar ayrı, erkekler ayrı yerlerde otururlardı. Bu uygulama, o toplumlardan bazılarında örfen yapılsa bile aslen bu uygulama İslam'ın toplumları ve aileleri her türlü fitnelerden korumak için koymuş olduğu kural ve kaidelerdendir (emirlerdendir). Zira erkeklerin mahremi olmayan kadınlara, kadınların da mahremi olmayan erkeklere belli ölçüler dışında bakmaları caiz değildir.

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ
وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ

"Mü'min erkeklere söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar, ırzlarını korusunlar. Bu davranış onlar için daha nezihtir. Şüphe yok ki, Allah onların yaptıklarından hakkıyla haberdardır.

Mü'min kadınlara da söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar, ırzlarını korusunlar."¹

Allahû Teâlâ bu ayetlerde **"gözlerini harama bakmaktan sakınsınlar"** hükmünü **"ırzlarını korusunlar"** hükmünden önce zikretmiştir. Zira göz, her şeyi kalbe ve beyine ulaştıran bir organdır. İnsan, bazı gördüğü şeylere ulaşamazsa bile o gördüğü şey hakkında içerisinde bir sevgi ve arzu oluşur. İşte Allahu Teâlâ da erkek ve kadına sahip olamayacağı karşı cinsten olan kişilerle oturup beraber birbirine bakıp konuşarak aralarında sevgi ve arzuya dair duyguların oluşmasıyla meydana çıkabilecek günahlar ve fitnelerin önüne geçebilmek için baştan önlem almış ve onlara gözlerini haramdan korumalarını emretmiştir.

Günümüzde cahiliye toplumunun birçok ailesinde erkekler ve kadınların İslami ölçüleri gözeterek oturup kalkmadıkları için birçok ahlaki sorunlar çıkarak yuvalar yıkılmakta ve çocuklar anne-babasından ayrı büyüyerek birçok mağduriyetler oluşmaktadır. İşte İslami ölçülere göre uygulanan haremlik-selamlık, gözleri haramdan korumak ve neslin emniyetini muhafaza etmek için uygulanması zaruri olan bir emirdir.

¹ [24/Nur 30-31]

Bu Rasulullah (sav) tarafından da uygulanmış olan İslam'ın bir hükmüdür.

Ümmü Seleme validemizden gelen bir rivayette "Hicap ayeti geldikten sonra, ben ve Meymune Rasulullah'ın yanında otururken, âmâ olan Abdullah ibn Ümmü Mektum yanımıza çıkageldi. Bunun üzerine Rasulü Ekrem bize **"Perde arkasına çekilin"** buyurdu. Biz "Ey Allah'ın Rasulü o kör değil mi? Bizi ne görür, ne tanır." dedik. Bunun üzerine Rasulü Ekrem **"Siz de kör müsünüz? Onu görmüyor musunuz?"** buyurdu.²

Bu hadisi şeriften anlaşılıyor ki Rasulullah (sav) kadınla erkeğin aynı ortamda oturmalarına izin vermemektedir. Bu emir, sadece erkekler için geçerli değildir. Aynı zamanda kadınlar için de geçerlidir.

Müslüman bir erkek, karısı ve kendisine nikâhı ebediyen haram olan annesi, kız kardeşi, karısı, halası, teyzesi gibi Kur'an ı Kerim'de zikredilen diğer yakınlarıyla bir arada oturabilir. Bunun dışında akrabası da olsa -kuzenleri gibi- onlarla oturmaları caiz değildir.

Allah Rasulü (sav)'in ashabından birisi Rasulullah'a : "Kocanın akrabası (kayınbiraderi vs.) hakkında ne dersiniz?" sorusunu sormuş, Rasulullah (sav) **"İşte bunlar ölumdür"** cevabını vermiştir.³

Dolayısıyla Müslüman bir kadın, kocasının akrabaları (kardeşi yeğenleri, amca ve dayı çocukları vs.) ile ilişkilerini, şeri hudutlara göre düzenlemek zorundadır.

Şuurlu olan hiçbir mümin 'benim kalbim temiz' diyerek İslam'ın belirlemiş olduğu, erkek ve kadın arasındaki sınırları çiğneyemez.

Allahu Teâlâ Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır:

"Peygamberin hanımlarından bir şey istediğiniz zaman perde arkasından isteyin. Böyle davranmanız hem sizin kalpleriniz, hem de onların kalpleri için daha temizdir. Allah'ın Resulüne rahatsızlık vermeniz ve kendisinden sonra hanımlarını nikâhlaşmanız ebediyen söz konusu olamaz. Çünkü bu Allah katında büyük bir günahdır."⁴

Bu ayeti kerime Rasulullah'ın (sav) eşleri hakkında inmiş olsa da hükmü bütün mümin kadınları kapsamaktadır. Zira bu hükümler, toplumun ahlaki açıdan zaruri olan kurallarıdır ve bu hükümlere uygulama konusunda bütün müminler mesuldür.

Rasulullah (sav)'in eşlerinin müminlerin anneleri olmasına rağmen yabancı erkeklerle bir arada bulunmamaları, bir şey isteyecekleri zaman perde arkasından istemeleri, diğer mümin kadınların da yabancı erkeklerle bir arada bulunmalarının ve onlarla konuşmalarının caiz olmadığına delâlet eder.

Allah Rasulü fitnenin en az olacağı mescitte ve ilim meclislerinde bile İslam'ın koyduğu bu kurallara dikkat etmiş ve bize örnek olmuştur. Zira Rasulullah (sav) mescitte namaz kıldıracağı zaman erkekler, Rasulullah (sav)'in arkasında saf tutarlar, kadınlar da erkeklerin saflarının bittiği yerde saf tutmaya başlarlardı. Yani İslam, kadın ve erkeği Allah'ın huzurunda bile karışık bir şekilde durmamıştır.

² (Ebu Davud)

³ (Tirmizi)

⁴ (33/Ahzab, 53)

Rasulullah (sav) buyurdular ki: **“Erkeklerin teşkil ettiği safların en hayırlısı birinci saftır. En kötüsü de en son saftır. Kadınların teşkil ettiği safların en hayırlısı en son saftır. En kötüsü de en öndekidir.”**⁵

Yine ilmi bir ders yapılacağı zaman Rasu-
lullah, önce erkeklere bir şeyler anlatırdı. Eğer kadınlara bir şeyleri duyurmak isterse onların bulunduğu ortama girer ve onlara anlatırdı. Buradan anlıyoruz ki, kadınlar ayrı, erkekler ayrı bir grup halinde oturuyorlardı. Çünkü kadının tabiatıyla erkeğin tabiatı yan yana durmaya müsait değildir. Yan yana geldikleri zaman işten, eğitimden, sosyal faaliyetlerden daha ziyade Allah'ın onların fitratlarında yarattığı ve insandaki en baskın duygu olan karşı cinse ilgi devreye giriyor ve maalesef bu çok ciddi sıkıntılar doğuruyor.

Rasulullah (sav), mescide gelmek isteyen kadınları engellememiş ve engellenmemesini emretmiştir. Ancak kadınlar ve erkeklerin karışmamasını şart koşturmuştur. Aişe (rha) Emeviler döneminde kadın ve erkeklerin karıştığını görünce şöyle demiştir: “Rasulullah kadınların böyle yaptığını görseydi tıpkı İsrailoğulları kadınlarının mescitten men edildiği gibi onları mescitten alıp koyardı.”

Ancak şu var ki kadınların fitneden emin olduğu yerde veya ihtiyaç durumunda islami tesettüre ve kurallara riayet etmek kaydıyla İslam davasına hizmet etmesinde ve dışarıda alışveriş yapmasında bir sakınca görülmemektedir. Çünkü sahabe kadınlarında da bu durum görülmüş ve men edilmemiştir. Hatta savaşta mücahitlere tedavi ve yemek yardımında bulunarak, gerektiğinde bilfiil savaşarak cihat vazifesini dahi ifa etmişlerdir. Bütün bunlar islami ölçü, edep ve haya sınırları içinde olmuş, erkek ve kadınların karışmasına ve تنها yerlerde baş başa kalmalarına fırsat verilmemiştir.

Rıdvan biatı sırasında Allah Rasulü (sav) erkekler ile musafaha şeklinde yani eli, onların ellerine temas edecek şekilde biatlaştı. Ancak Aişe annemizden rivayet edildiğine göre hiçbir kadının elini tutarak ve onunla musafaha ederek biat almadı.

Nesainin rivayetinde Meymune annemiz Rasulullah (sav)'den şunları aktardı: **“Ben kadınlarla musafaha yapmam.”**

Taberanideki bir rivayette ise Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: **“Sizden birinizin başına, demirden bir iğne batırılması kendisine helal olmayan (yabancı) bir kadına dokunmasından daha hayırlıdır.”**

Demek ki kadınlara dokunmak bir azap sebebidir. Çünkü Rasulullah, başına demirden bir iğne batırılması, yabancı bir kadına dokunmaktan daha hayırlı görmüştür. Peki, neden İslam, kadınla erkeğin birbirine temas etmesini yasaklamıştır?

Allahu Teâlâ Nur suresinde kadınla erkek arasındaki ilişkiyi ifade ederken iki tarafın da bakışlarını indirmesini emretmiştir. Hâlbuki bütün akıl sahipleri itiraf eder ki dokunmanın oluşturacağı şehvet, bakmanın oluşturacağı şehvetten daha şiddetli ve daha tesirlidir. Allahu Teâlâ Kuran'da daha az zararlı olanı yasaklayarak, zararı daha fazla olanı zikretmemiştir bile.

Allahu Teâlâ tüm şeriatlarda kadın ve erkeğin birbirine karışmasını uygun görmemiştir. Musa Peygamberin kıssasını anlatan ayetlerde şöyle geçer:

⁵ [Müslim, Salât 132, Ebu Davud]

“Medyen suyuna varınca, suyun başında (hayvanlarını) sulamakta olan bazı insanlar gördü. Bunların yanında da koyunlarını suya salmamak için uğraşan iki kız gördü. Mûsâ onlara, “(Koyunlarınızı burada tutmaktaki) maksadınız ne?” dedi. Onlar, “Çobanlar sulayıp çekilinceye kadar biz koyunlarımızı sulayamayız. Babamız ise çok yaşlı bir adamdır” dediler. Bunun üzerine Musa onların koyunlarını suladı. Sonra gölgeye çekilip, “Rabbim! Bana göndereceğin her hayra muhtacım” dedi. Nihayet kızlardan biri utana utana yürüyerek ona gelip, “Bizim için koyunlarımızı sulamanın ücretini vermek üzere babam seni çağırıyor” dedi. Musa onun (Şuayb'ın) yanına gelip başından geçenleri ona anlatınca Şuayb, “Korkma o zalim kavimden kurtuldun” dedi.”⁶

Bu ayetlerde bahsi geçen kızların hayvanlarını suya salmak için bekletmelerinin sebebi, erkeklerin arasına girmek istememelerinden dolayıydı. Musa onlara yaklaşıp, neden orada durduklarını ve hayvanlarını suya gitmelerini engellemelerin sebebini sorduğunda onlar **“Biz erkeklerin çekip gitmelerini bekliyoruz”** dediler. Kadınların hayvanları sulamaya çıkarması ise bir mecburiyetten dolayıydı. O da babalarının çokça yaşlı olup buna güç yetirememesi ve evde başka erkeğin bulunmamasıydı.

Ayetteki **“Kızlardan biri utana utana yürüyerek ona geldi”** kısmını düşününce kızın utanarak, çekinerek ve ciddiyet içerisinde gelip söyleyeceğini söylemişti. Rahatça ve yılışık bir tavırla değil!

Yine mümin hanımların görüşüp konuşabileceği mahrem erkekleri Allahu Teâlâ Nur suresi 31. ayetinde şöyle haber vermektedir: **“Ziynetlerini, kocalarından yahut babalarından yahut kocalarının babalarından yahut oğullarından yahut üvey oğullarından yahut erkek kardeşlerinden yahut erkek kardeşlerinin oğullarından yahut kız kardeşlerinin oğullarından yahut müslüman kadınlardan yahut sahip oldukları kölelerden yahut erkeklığı kalmamış hizmetçilerden yahut da henüz kadınların mahrem yerlerine vakıf olmayan erkek çocuklardan başkalarına göstermesinler.”**

Halvet, yani; Birbirlerinin mahremi olmayan bir kadınla bir erkeğin baş başa kalmaları ise, haramlığı kesin olan daha kötü bir davranıştır. Rasulullah (sav) böyle zamanda üçüncü kişinin mutlaka şeytan olacağını söylemiş ve inananların bundan sakınmaları emretmiştir.⁷

Ancak herkesin girip çıktığı ve asla bir erkek ve kadının yalnız kalma ihtimalinin olmadığı hastane, market gibi ortamlarda halvet söz konusu olamaz. Hadiste geçen “mahremi” ifadesinden maksat kadınla evlenmesi haram olan erkektir. Her şeye rağmen Müslüman kadınların hiçbir ihtiyaçları yokken çarşı-pazar dolaşp erkeklerle bir arada bulunmamaya özen göstermeleri gerekmektedir. Eğer bu şekilde çarşı- pazar gibi yerlere gitmeye ihtiyaç ve zorunluluk varsa, gerekli olan ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra o ortamdan hemen ayrılmaya ve uzun süre orada bulunmama-ya dikkat etmeleri gerekmektedir.

⁶ [28/Kasas 23-25]

⁷ [Tirmizi, Reda/10, Fitne 7, Müsned, 1/18,26]

Nitekim Allahu Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

“(Ey peygamber hanımları) Evlerinizde oturun. Önceki cahiliye dönemi kadınlarının açılıp saçıldığı gibi siz de açılıp saçılmayın. Namazı kılın, zekâtı verin. Allah'a ve Resulüne itaat edin. Ey Peygamberin ev halkı! Allah sizden ancak günah kirini gidermek ve sizi tertemiz yapmak istiyor.”⁸

İbn Kesir (rh) bu ayet hakkında şöyle demiştir: “Yani evlerinizde kalın ve ihtiyaç dışında evlerinizden dışarıya çıkmayın.”

Selam ve Dua ile...

⁸ [33/Ahzab, 33-34]

سُورَةُ الْحُجُرَاتِ

Hucurat Suresi Tefsiri

Muhammed Fırat

Hamd, Âlemlerin rabbi olan Allah (celle celaluhu)'a aittir. Salât ve selam, kendisine itaat etmek ve yolundan gitmekle emrolunduğumuz âlemlere rahmet olarak gönderilen Allah (celle celaluhu)'ın resulü Muhammed Mustafa'nın üzerine olsun.

وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا
فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي
حَتَّىٰ تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا
بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

"Eğer müminlerden iki topluluk birbirleriyle savaşırlarsa aralarını düzeltin. Eğer biri diğeri üzerine saldırırsa saldıranlarla Allah'ın buyruğuna dönmelerine kadar savaşın. Eğer dönerlerse aralarını adaletle bulun, adil davranın, şüphesiz Allah adil davrananları sever."¹

Ayetin nüzul sebebi olarak şu olaylar rivayet edilmiştir:

1. Enes b. Mâlik (ra) demiştir ki: "Rasulullah (sav)'e "Ya Rasulallah! Abdullah b. Übey'e gitsen nasıl olur?" denildi. Bunun üzerine Rasulullah (sav) merkebine binip hareket etti. Müslümanlar da onunla hareket edip yürüyemeye başladılar. Üzerinde yürüdükleri arazi çorak bir yerdi. Rasulullah, Abdullah b. Übey'in yanına varınca o, "Benden uzak dur. Allah'a yemin olsun ki senin merkebinin pisliği beni rahatsız etti" dedi. Bunun üzerine Ensar'dan bir kişi "Allah'a yemin olsun ki Rasulullah'ın merkebinin kokusu senin kokundan daha güzeldir" dedi. Abdullah b. Übey'in kavminden bir kişi de bu söze kızdı. Bu iki kişi birbirlerine sövdüler. Bunun üzerine bu iki kişiden her birinin taraftarları da hiddetlendiler.

Birbirlerine elleriyle, hurma dallarıyla ve takunyalarla vurmaya başladılar. Bize ulaştığına göre "Eğer müminlerden iki topluluk birbirleriyle savaşırlarsa aralarını düzeltin" ayeti işte bunlar hakkında nazil olmuştur.²

2. Süddî (rh) şöyle demiştir: "Ensar'dan İmrân adında bir adamın Ümmü Zeyd adında bir hanımı vardı. Kadın bir gün, ailesini ziyarete gitmek istedi. Adam da bunu kabul etmeyip karısını kendisinden başka kimse-nin girmediği bir odaya hapsetti. Kadın bir yolunu bulup ailesine haber gönderdi. Kadının kabilesi de gelip onu hapis olduğu odadan çıkarıp götürmek istediler. Adam daha önce evden çıkmıştı. Adamın ailesi çevreden yardım istediler de kadınla ailesi arasına girmek üzere adamın amcasının oğulları geldiler ve çekişmeye başladılar, ayakkabılarıyla birbirlerine vurmaya başlayınca haklarında bu âyet-i kerime nazil oldu. Rasulullah (sav) bu âyet-i kerimeyi onlara ulaştırdıncı iki taraf da Allah'ın emrine döndüler."³

"Eğer müminlerden iki taife (topluluk) birbirleriyle savaşırlarsa aralarını düzeltin"

Taife, insan topluluğu manasına gelir. Eğer müminlerden iki topluluk birbirleriyle savaşırlarsa aralarını nasihatle, onları Allah'ın hükmüne çağırmakla düzeltin. Nasihat fayda etmez ise de tehdit ve zor kullanarak onların birbirleriyle savaşmalarına engel olun.

Ayet, mü'minler topluluğunu düşmanlıklardan, kargaşadan ve dağılmaktan koruyan hukuki ve uygulamaya dönük bir emri barındırmaktadır. O da müminlerden iki topluluk birbirleriyle savaşırlarsa diğer müminlerin bu iki topluluğun savaşına seyirci kalmamaları ve aralarını düzeltmeleridir.

¹ (49/Hucurat 9)

² (Buhari, Müslim)

³ (Tefsiru İbn Kesir).

Bu emir, fasıkın haberini araştırma, acele etmeme ve bir şeyin aslını araştırmadan ve emin olmadan heyecana ve taassuba kapılarak ileri atılmayı yasaklayan ayetlerden sonra gelmektedir. Çünkü bu yasaklar çıgnendiği zaman Müslümanlar arasında ihtilaf, düşmanlık ve savaş kaçınılmaz olmaktadır.

İmam Buhârî başta olmak üzere birçok âlim bu ayeti delil getirerek, ne kadar büyük olursa olsun günahların imandan çıkarıldığını söylemişlerdir. Nitekim iki taife de Müslümanla savaşma ve onu öldürme günahını işlemiş olmasına rağmen Allah (sb) onları mümin olarak isimlendirmektedir. Haricîler ile onlara uyan bazı Mutezileler ise bunun aksini söylemişlerdir.

Ebu Bekre (ra)'dan rivayet olduğu üzere Allah Rasulü (sav) bir gün ashabına hitâb ederken minberde yanında torunu Hasan da vardı; bir ona, bir insanlara bakarak şöyle buyurdu: "Bu oğlum Seyyid'dir. Umarım ki Allah bununla, müslümanlardan iki büyük grubun arasını düzeltir."⁴

Nitekim Rasulullah (sav)'in buyurduğu gibi de olmuş ve uzun savaşlardan sonra Allah (sb) Şamlılarla Iraklıların arasını onunla düzeltmiştir. Bu rivayette de Rasulullah (sav) iki büyük gurubu Müslümanlar olarak isimlendirmiştir.

Ancak şu hususu da hatırlatmak gerekir ki; savaşan müslüman guruplardan birinin, düşmanı olan guruba karşı kâfirlerden yardım alması dinden çıkaran bir küfürdür.

"Eğer biri diğeri üzerine saldırırsa saldıranlarla Allah'ın buyruğuna dönmelerine kadar savaşın."

⁴ [Buhari]

Eğer savaşan müslümanlara nasihat edilir ve Allah'ın ayetleri hatırlatılır da içlerinden bir gurup diğesine zulmeder, zulüm ve taşkınlıkla haddini aşar, sulhu kabul etmez ve zulümde ısrar ederse Allah'ın hükmü ve şeriatına dönünceye, zulüm ve haksızlıktan vazgeçinceye ve İslam kardeşliğinin gereği ile amel edinceye kadar zalim gruba karşı savaşın.

Müslümanlara, kendisine saldırılan tarafa saldırmak veya saldırılan, mazlum olan tarafı kendi haline bırakmak ya da saldıran tarafı desteklemek yakışmaz. Şayet tarafları barıştırmak mümkün olmuyorsa, o takdirde haklının ve haksızın kim olduğu araştırılmalıdır. Sonra da hak üzerinde olana yardım edilip zulmeden tarafa engel olunmalıdır.

"Eğer dönerlerse aralarını adaletle bulun, adil davranın"

Eğer zalim grup savaştan el çeker ve dönerse gruplardan hiçbirine zulmetmesizin aralarını adaletle düzeltin. Bütün işleminizde olmanız gerektiği gibi bu işinizde de âdil olun.

"Şüphesiz Allah adil davrananları sever."

Şüphesiz Allah, verdikleri hükümlerde zulmetmeyen âdil kimseleri sever.

Abdullah b. Amr (ra)'ın şöyle dediği rivayet edilmiştir: "Rasulullah (sav) **'Dünyada adil davrananlar, bu davranışlarına karşılık Rahman'ın huzurunda inciden yapılmış minberlerde oturacaklardır'** buyurdu."⁵

Velhamdulillahi rabbil alemin...

⁵ [İbni Ebi Hatim, Nesai]

Enerji Depoloma Sistemleri

Burak Eryılmaz

Teknoloji geliştikçe birçok alanın gelişimine de katkı sağlıyor. Enerji depolama sistemlerinin gelişmesinde de teknolojinin rolü büyük ve belirleyicidir. Teknolojinin gelişmesi, enerji depolama sistemlerini daha verimli, güvenilir hale getirmiştir. Verim ve güvenilirliğin dışında maliyeti de düşürmüştür.

Enerji depolama sistemleri, günümüzde enerji sektöründe belirleyici bir role sahiptir. Bu sistemler, çeşitli avantajlar sunarak enerji dönüşümü, kullanımı ve erişimi konusunda büyük önem taşımaktadır.

Yenilenebilir enerji kaynaklarına bakalım mesela. Yenilenebilir enerji kaynakları olan güneş ve rüzgar enerjisi gibi kaynaklar, dalgalı doğaları nedeniyle zaman zaman enerji üretiminde dalgalanmalar yaşar. Bu dalgalanmalar, anlık enerji talebi ile uyuşmayabilir. Enerji depolama sistemleri, bu dalgalanmaları dengeleyerek, fazla üretilen enerjiyi depolayarak kullanılabilir hale getirir. Bu sayede, yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilen enerjinin daha verimli kullanılması sağlanır.

Elektrik şebekelerinin istikrarı, kesintisiz enerji tedariki için kritiktir. Yüksek talep anlarında veya ani enerji ihtiyaçlarında enerji depolama sistemleri, ek enerji sağlayarak şebekelerin dengelenmesine yardımcı olur. Bu da elektrik kesintilerinin önlenmesine ve enerji şebekelerinin güvenilirliğinin artırılmasına katkı sağlar.

Enerji depolama sistemleri, enerjiyi daha verimli bir şekilde kullanma ve maliyetleri azaltma potansiyeline sahiptir. Özelikle ticari ve endüstriyel alanlarda, enerjiyi depolamak ve gerektiğinde kullanmak, enerji verimliliğini artırırken maliyetleri düşürebilir.

Enerji depolama sistemleri ayrıca elektrikli araçların gelişiminde de kritik bir role sahiptir. Lityum-iyon piller gibi depolama sistemleri, elektrikli araçların menzili ve performansını belirleyen temel unsurlardandır. Daha etkili ve gelişmiş depolama sistemleri, elektrikli araç teknolojisinin yaygınlaşmasına katkı sağlayabilir.

Enerji depolama sistemlerine örnek bazı teknolojilerden bahsedelim.

Lityum-iyon piller, mobil cihazlardan elektrikli araçlara kadar geniş bir alanda kullanılırken, depolama kapasitelerinin artırılması ve maliyetlerin düşürülmesi için devam eden çalışmalar, bu teknolojiyi daha yaygın hale getirmeyi hedefliyor. Yeni nesil katot ve anot malzemeleri, pilin enerji yoğunluğunu artırırken, güvenilirlik ve dayanıklılığı artırmak için yapısal değişiklikler yapılmaktadır.

Süperkapasitörler, enerji depolama sistemleri arasında öne çıkan özel bir türdür. Bu cihazlar, enerjiyi elektrostatik bir şekilde depolarlar ve serbest bırakırlar. Şarj ve deşarj işlemleri arasında hızlı bir geçiş sağlarlar ve bu özellikleriyle klasik pil teknolojilerinden ayrılırlar. Süperkapasitörler, genellikle elektrikli araçlarda, taşınabilir cihazlarda ve enerji geri kazanım sistemlerinde kullanılır. Hızlı şarj ve deşarj yetenekleri, uzun hizmet ömrü ve düşük iç dirençleri, süperkapasitörleri enerji depolama sistemleri için ideal kılar. Ancak, enerji yoğunlukları genellikle geleneksel pillerden daha düşüktür.

Redoks akış pilleri, elektro-kimyasal enerji depolama sistemleridir ve enerjiyi sıvı elektrolitler aracılığıyla depolarlar. Bu piller, enerji üretmek veya tüketmek için kimyasal reaksiyonları kullanır.

Redoks akış pilleri, özellikle büyük ölçekli enerji depolama uygulamaları için tasarlanmıştır. Bu pillerin ana avantajları, depolama kapasitelerini sıvı elektrolitlerle bağlantılı olarak genişletebilme yetenekleri ve enerji depolama kapasitelerinin bağımsız olarak ayarlanabilmesidir. Bu özellikler, redoks akış pillerini özellikle yenilenebilir enerji kaynaklarından gelen enerjinin depolanması ve dengelenmesi için uygun kılar.

Büyük ölçekli batarya depolama tesisleri, genellikle büyük enerji şebekelerine entegre edilen ve geniş çaplı enerji depolama kapasitesine sahip olan tesislerdir. Bu tesislerde kullanılan bataryalar, genellikle lityum-iyon veya diğer gelişmiş batarya teknolojilerini içerir. Büyük ölçekli batarya depolama tesisleri, şebeke stabilitesini artırmak, enerji talepzirve yönetimi ve yenilenebilir enerji kaynaklarının dalgalanmalarını düzenleme gibi çeşitli amaçlarla tasarlanmıştır.

Hidrojen depolama, genellikle enerji depolama ve taşıma sistemlerinde kullanılan bir teknolojidir. Hidrojen, bir enerji taşıyıcısı olarak görülür ve enerjiyi depolamak amacıyla kullanılır. Hidrojen depolama yöntemleri arasında sıvı, gaz ve katı formda depolama bulunmaktadır.

Yakıt hücreleri, hidrojeni ve bir oksidantı (genellikle atmosferden alınan oksijen) kimyasal bir reaksiyona sokarak doğrudan elektrik enerjisi üreten elektrokimyasal cihazlardır. Bu reaksiyon sonucunda su ve ısı gibi yan ürünler ortaya çıkar. Yakıt hücreleri, bir enerji dönüşüm teknolojisi olarak çeşitli avantajlar sunar. Hidrojeni kullanarak çalışan yakıt hücreleri, temiz enerji üretir. Yan ürün olarak su çıkışı nedeniyle çevre dostudur.

Elektrik enerjisi doğrudan kimyasal reaksiyonlarla üretildiği için, yakıt hücreleri yüksek verimlilikle çalışabilir. Yakıt hücreleri, taşınabilir elektronik cihazlardan araçlara kadar çeşitli uygulamalarda kullanılabilir. Elektrik enerjisi üretme süreci, yan ürün olarak sadece su oluşturduğu için iç mekan kullanımına da uygundur. Yakıt hücreleri sessiz çalışır ve geleneksel içten yanmalı motorlardan daha düşük gürültü seviyelerine sahiptir.

Ancak, yakıt hücreleri genellikle yüksek maliyetli üretim ve altyapı gereksinimleri gibi zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu nedenle, geniş ölçekte yaygın kullanımları için daha fazla geliştirme ve yaygınlaştırma çalışmalarına ihtiyaç vardır.

Termal depolama sistemleri, güneş ısıtma ve termal enerji depolama ile enerjiyi depolayarak elektrik enerjisine dönüştürme kapasitesine sahiptir. Bu sistemler, güneş enerjisinin dalgalı doğasını dengelemede önemli bir rol oynayabilir. Bu sistemlerin temel amacı, enerjiyi kullanılabilecek bir formda depolamak ve ihtiyaç olduğunda geri kazanmaktır. Termal depolama sistemleri, depolanan enerjiyi sıvılar, katılar veya faz değişim malzemeleri gibi termal özelliklere sahip malzemeler aracılığıyla depolar.

Bu teknolojik gelişmeler, enerji depolama çözümlerinde büyük bir ilerleme sağlamakla birlikte, maliyet, verimlilik ve çevresel etkiler gibi konularda daha fazla araştırma ve geliştirme gerektiriyor. Sonuç olarak, enerji depolama sistemleri, yenilenebilir enerji kaynaklarının daha yaygın ve güvenilir hale gelmesi için kritik bir role sahiptir. Hem tasarruf sağlarken hem de maksimum verimi elde etmemize olanak sağlamaktadır. Gün geçtikçe enerji ihtiyacımız artmakta, enerji ihtiyacımız arttıkça bu sistemler genişlemekte ve gelişmektedir.

